

**JAVNO PREDUZEĆE
ŠUMSKO PRIVREDNO DRUŠTVO
ZENIČKO – DOBOJSKOG KANTONA
d.o.o. ZAVIDOVIĆI**

Alije Izetbegovića br. 25
Tel. 032 877 834; Fax 032 879 029

Upisano u Registar Kantonalnog suda u Zenici pod brojem: I-9014, Rješenje br. U/I 916/04
ID br.: 4218431050005
PDV b.r.: 218431050005 Por. br.:05072148
Transakcijski računi:
Union banka d.d. Sarajevo 1020320000013296
IK banka d.d. Zenica 1340300000062287
UniCredit banka Mostar 3384202214508407
Raiffeisen banka Sarajevo 1610550016400016

Broj: **16-2/21**
Dana, **22.04.2021. godine**

Na osnovu člana 8. Zakona o javnim nabavkama BiH (Sl.Glasnik BiH br. 39/14), Uputstva za pripremu tenderske dokumentacije (Sl.Glasnik BiH br. 90/14), i Pravilnika o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Anexa II dio B Zakona o javnim nabavkama (Sl.Glasnik BiH br. 66/16), Ugovorni organ JP ŠPD-ZDK d.o.o. Zavidovići upućuje ponuđačima,

P O Z I V
ZA DOSTAVLJANJE PONUDE ZA NABAVKU USLUGA U ŠUMARSTVU NA POŠUMLJAVANJU

Poziv je objavljen na web stranici: <http://www.spdzdk.ba/> . Isti se može preuzeti do **07.05.2021. godine do 11:00 sati**.

1. INFORMACIJE O UGOVORNOM ORGANU

*Ugovorni organ: JP "ŠPD ZDK" d.o.o. Zavidovići, Služba za komercijalne poslove
Adresa: Alije Izetbegović broj 25, Zavidovići, Identifikacijski broj: 4218431050005
Detaljna adresa za korespondenciju:
Telefon: 032/877-834 Faks, 032/879-029 E-mail: spdzdk@gmail.com Web str. <http://www.spdzdk.ba/>
Lice koje je ovlašteno da vodi komunikaciju u ime ugovornog organa sa dobavljačima Šibonjić Halid, dipl. pravnik*

2. PREDMET NABAVKE

1. Predmet nabavke sa detaljnim opisom i količinskim specifikacijama je raspoređen po LOT-ovima kako je navedeno u obrascu za cijenu ponude.
2. CPV 77200000-2 Šumarske usluge i 77231600-4 - Usluge pošumljavanja
3. Procijenjena vrijednost predmeta javne nabavke je navedena u obrascu projektnih cijena za svaki LOT posebno.
4. Ugovorni organ će potencijalnom ponuđaču omogućiti uvid u stanje objekta i kompletnu projektnu dokumentaciju koji je predmet ovog postupka na osnovu pismenog zahtjeva upućenog na protokol ugovornog organa poštom, faxom ili e-mailom nakon čega će u kontaktu na broj telefona Šefa PJ na kojoj se odjel nalazi izvršiti obilazak terena i odjela.
5. Ponuđači mogu dostaviti ponudu za jedan lot, za više lotova ili za sve lotove. U ponudi unutar lota moraju biti ponuđene sve stavke na način kako je definisano tehničkom specifikacijom u obrascu za cijenu ponude.
6. Mjesto izvršenja i ostali komercijalno tehnički uslovi ugovora su navedeni u obrascu za ponudu i obrascu za cijenu ponude.
7. Nakon provedenog postupka javne nabavke zaključit će se ugovor o predmetnoj javnoj nabavci.
8. obrazac za ponudu, obrazac za cijenu ponude i obrazac izjave o preferencijalnom tretmanu domaćeg su sastavni dio ove tenderske dokumentacije u obliku Priloga TD.
9. Ugovorni organ ne predviđa sklapanje Okvirnog sporazuma.

3. USLOVI ZA KVALIFIKACIJU

Da bi se kvalifikovali za dodjelu ugovora, dobavljači moraju zadovoljiti minimalne uslove iz čl. 45-52. Zakona o javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, br. 39/14), koji su detaljno opisani u ovoj tenderskoj dokumentaciji.

Ugovornom organu nisu poznati i trenutno ne postoje privredni subjekti sa kojim je ugovorni organ u sukobu interesa, na osnovu člana 52. stav (4) Zakona o javnim nabavkama, sa kojim ugovorni organ ne može zaključivati ugovore iz predmetne javne nabavke.

A) Uslovi za kvalifikaciju – Lična sposobnost ponuđača čl. 45 ZJN

Ponuđač je dužan u svrhu dokazivanja lične sposobnosti dokazati da :

- je ispunio obaveze u vezi sa plaćanjem penzijskog i invalidskog osiguranja i zdravstvenog osiguranja, u skladu sa važećim propisima u Bosni i Hercegovini ili propisima zemlje u kojoj je registrovan;

U svrhu dokazivanja traženog uslova ponuđač je dužan dostaviti popunjenu, potpisanu i ovjerenu izjavu pečatom kod nadležnog organa za ovjeru potpisa u formi koja je sastavni dio tenderske dokumentacije.

Izjava ne smije biti starija od dana objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci na portalu AJN do dana predaje ponude.

Ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača, svaki član grupe je dužan dostaviti ovjerenu izjavu.

Ponuđač koji bude odabran kao najbolji u ovom postupku javne nabavke je dužan dostaviti slijedeće dokaze u svrhu dokazivanja činjenica potvrđenih u izjavi i to:

- potvrdu nadležne poreske uprave ili ukoliko se radi o ponuđaču koji nije registrovan u Bosni i Hercegovini, potvrda ili izvod iz evidencije na osnovu koje se može utvrditi da uredno izmiruje **doprinos** za penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje.

U slučaju da ponuđači imaju zaključen sporazum o reprogramu obaveza, odnosno odgođenom plaćanju, po osnovu doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje, direktne i indirektno poreze, dužni su dostaviti potvrdu nadležne institucije/a da ponuđač u predviđenoj dinamici izmiruje svoje reprogramirane obaveze. Ukoliko je ponuđač zaključio sporazum o reprogramu obaveza ili odgođenom plaćanju obaveza i izvršio samo jednu uplatu obaveza, neposredno prije dostave ponude, ne smatra se da u predviđenoj dinamici izvršavaju svoje obaveze i taj ponuđač neće biti kvalifikovan u ovom postupku javne nabavke.

Dokazi koje je dužan dostaviti izabrani ponuđač moraju potvrđivati da je u momentu predaje ponude ispunjavao uslove koji se traže tenderskom dokumentacijom. U protivnom će se smatrati da je dao lažnu izjavu. Dokaze o ispunjavanju uslova izabrani ponuđač je dužan dostaviti u roku od **5 dana** od dana zaprimanja obavještenja o rezultatima ovog postupka javne nabavke u originalu ili ovjerenj kopiji. **Dokazi koje dostavlja izabrani ponuđač, da bi bili validni, ne mogu biti stariji od tri mjeseca, računajući od momenta predaje ponude.** Naime, izabrani ponuđač mora ispunjavati sve uslove u momentu predaje ponude, u protivnom će se smatrati da je dao lažnu izjavu iz člana 45. Zakona.

Ponuđači koji uz ponudu dostave original ili ovjerene kopije traženih kvalifikacionih dokumenata pod A) nemaju obavezu nakon dodjele ugovora ponovo dostavljati tražene dokumente.

Ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača, svaki član grupe mora ispunjavati uslove u pogledu lične sposobnosti i dokazi se dostavljaju za svakog člana grupe.

Ugovorni organ može diskvalifikovati ponuđača iz ovog postupka javne nabavke ukoliko može dokazati da je ponuđač bio kriv za ozbiljan profesionalni prekršaj u posljednje tri godine, ali samo ukoliko može dokazati na bilo koji način, posebno, značajni i/ili nedostaci koji se ponavljaju u izvršavanju bitnih zahtjeva ugovora koji su doveli do njegovog prijevremenog raskida (npr. dokaz o prijevremenom raskidu ranijeg ugovora zbog neispunjavanja obaveze u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima), nastanka štete (pravosnažna presuda nadležnog suda za štetu koju je pretrpio ugovorni organ), ili drugih sličnih posljedica koje su rezultat namjere ili nemara tog privrednog subjekta (dokazi u skladu sa postojećim propisima u Bosni i Hercegovini).

B) Uslov za kvalifikac. sposobnosti obavljanja profesionalne djelatnosti ponuđača, čl. 46 ZJN

Dobavljači trebaju uz ponudu dostaviti:

-Ovjerenu kopiju dokaza o **registraciji** (Izvod ili Rješenje iz sudskog registra) u relevantnom profesionalnom ili drugom registru u zemlji u kojoj ima registrovanu firmu ili dostaviti posebnu izjavu ili potvrdu nadležnog organa kojom se dokazuje njihovo pravo da obavljaju profesionalnu djelatnost predmetne nabavke.

C) Dodatni uslov sposobnosti za izvođenje radova u oblasti šumarstva

Dodatni uslov sposobnosti za izvršenje usluga u oblasti šumarstva koji je neophodno obezbjediti prije zaključenja ugovora je Ovjerena kopija **Rješenja o ispunjavanju uslova za izvođenje šumsko uzgojnih radova u šumarstvu (licenca)** izdatu od strane nadležnog Kantonalnog ministarstva, prema Pravilniku o uslovima koje moraju ispunjavati izvođači radova u šumarstvu (Sl.novine Ze-do kantona broj 13/13 od 27.12.2013. godine). Zahtijevanje licence kao kvalifikacioni uslov u tenderskoj dokumentaciji prema Zakonu o javnim nabavkama BiH nije obavezno ali neposredni izvođač prema Pravilniku o uslovima koje moraju ispunjavati izvođači radova u šumarstvu ZDK istu mora posjedovati.

Ponuđači mogu uz ponudu dostaviti Ovjerenu kopiju **licence**.

Ponuđači koji uz ponudu dostave original ili ovjerene kopije tražene licence nema obavezu nakon dodjele ugovora ponovo dostavljati licencu.

Oni ponuđači koji ne dostave uz ponudu licencu dužni su da dostave **Izjavu**, potpisanu i ovjerenu pečatom ponuđača, kojom *"se obavezuju da će, ukoliko budu izabrani kao najpovoljniji ponuđač prije zaključenja ugovora, dostaviti ugovornom organu, najkasnije 5 dana od dostave obavještenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača, važeću licencu (ovjerenu kopiju) o ispunjavanju uslova na održavanju i izgradnji šumskih komunikacija i pratećih objekata u šumarstvu izdatu od strane nadležnog organa u Bosni i Hercegovini ili zemlji u kojoj je registrovan."*

Navedene licence je neophodno osigurati prije zaključenja ugovora i kao takve predstavljaju uslov da bi se pristupilo zaključenju ugovora. Ukoliko ponuđač u ostavljenom roku ne dostavi ugovornom organu navedenu važeću licencu, smatrat će se da odbija da zaključi predloženi ugovor pod uslovima navedenim u tenderskoj dokumentaciji, te će se postupiti u skladu sa članom 72. stav 3. ZJN, odnosno ugovor će se dodijeliti onom ponuđaču čija je ponuda po redoslijedu odmah nakon ponude izabranog ponuđača.

Ukoliko ponudu dostavlja grupa ponuđača, svi članovi grupe zajedno moraju biti registrovani za obavljanje djelatnosti koja je predmet nabavke ili za dio predmeta nabavke.

Ugovorni organ, će isključiti ponuđače kao nekvalifikovane koji propuste da dostave naprijed navedeni dokaz ili dostave pogrešne informacije, po bilo kojoj naprijed navedenoj tački.

U slučaju ozbiljne sumnje u pogledu autentičnosti ili čitljivosti kopije, ugovorni organ može zahtijevati da se dostave dokumenti u originalu.

Ugovorni organ može u pisanoj formi tražiti od dobavljača da pojasni dokumente koje je dostavio, s tim da ne mijenja suštinu svoje ponude, i to u roku koji odredi ugovorni organ.

5. U slučaju da ponudu dostavljaju **grupe ponuđača**, u skladu sa članom 58. stav 1) tačka a), ponuda obavezno treba da sadrži podatke o svakom članu grupe ponuđača, kao i jasno određeno ime člana grupe koji je ovlašten predstavnik grupe ponuđača za učešće u postupku javne nabavke, za komunikaciju i zaključivanje ugovora.

Svaki član grupe ponuđača mora ispunjavati uslove u pogledu lične sposobnosti i uslove da su registrovani za obavljanje djelatnosti koja je predmet nabavke ili za dio predmeta nabavke - dokazi navedeni pod tačkama A) i B), a uslove u pogledu ekonomske i finansijske te tehničke i profesionalne sposobnosti u tačkama C) moraju zadovoljiti kao grupa ponuđača.

Stoga, članovi grupe ponuđača mogu dostaviti jedan paket dokumenata koji su navedeni u tačkama C) tenderske dokumentacije u pogledu; ekonomskog i finansijskog stanja i tehničke i profesionalne sposobnosti.

Ponuda će biti odbijena u slučaju da ponuđač propusti da dostavi sve materijalne dokaze i dokumentaciju zahtijevanu Tenderskom dokumentacijom (TD) ili dostavi pogrešne informacije.

Ponuđač će dostaviti samo jednu ponudu, bilo individualno ili kao član grupe.

U slučaju zajedničkog nastupa grupe ponuđača, broj partnera nije ograničen i ne traži se da oni osnuju novo pravno lice kako bi dostavili ponudu, ali se traži da u slučaju izbora grupe ponuđača, kao najboljeg u postupku nabavke, dostave originalni primjerak pravnog akta o međusobnoj saradnji radi izvršenja predmetnog ugovora.

Ponuđač koji je samostalno podnio ponudu, ne može biti član grupe ponuđača u istom postupku javne nabavke.

Član grupe ponuđača ne može biti član druge grupe ponuđača u istom postupku javne nabavke.

Ponuda će biti odbijena u slučaju da se jedan učesnik u postupku predmetne javne nabavke prijavi u svojstvu ponuđača u jednoj ponudi ili u svojstvu podugovarača u drugoj ponudi.

4. PODACI O PONUDI

a) Sadržaj ponude i način pripreme ponude

Ponuđač podnosi ponudu na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini na latiničnom ili ćirilicnom pismu. Štampana literatura, brošure, katalogi ili slično prilažu se bez prijevoda, s tim da ugovorni organ u slučaju potrebe može naknadno tražiti da se svi ili određeni dijelovi štampane literature, brošura, kataloga i slično prevedu na jedan od službenih jezika u BiH. U tom slučaju se obavezno prilaže i prevod ovlaštenog sudskog tumača za jezik sa kojeg je prevod izvršen za dijelove priložne dokumentacije.

Pri pripremi ponude ponuđač se mora pridržavati zahtjeva i uslova iz tenderske dokumentacije. Ponuđač ne smije mijenjati ili nadopunjavati tekst tenderske dokumentacije.

b) Ponuda mora sadržavati najmanje:

- a) **Obrazac za ponudu,**
- b) **Obrazac za cijenu ponude za određeni LOT na koji se aplicira.**
- c) **Izjava o ispunjenosti uslova iz člana 45. stav (1) tačka od a) do d) Zakona, ovjerena pečatom kod nadležnog organa za ovjeru potpisa- Prilog,**
- d) **Dokaz o registraciji iz člana 46. ZJN;
Ovjerena kopija Rješenja ili Izvoda iz sudskog registra ili rješenje organa uprave kao dokaz da je ponuđač registrovan za obavljanje predmetnih radova kako se traži u t.d.**
- e) **Dotadni uslov sposobnosti za izvođenje radova u oblasti šumarstva: Licenca ili Izjava kako se traži u td.**
- f) **Pismena izjava ponuđača iz člana 52 Zakona o javnim nabavkama ovjerena pečatom kod nadležnog organa za ovjeru potpisa – Prilog**
- g) **Izjava o preferencijalnom tretmanu domaćeg,**
- h) **Potpisan i ovjeren Nacrt Okvirnog sporazuma,**
- i) **Popis dokumentacije priložene uz ponudu;**

. Način dostavljanja ponuda

Ponuda i svi dokumenti i korespodencija u vezi sa ponudom između ponuđača i ugovornog organa moraju biti napisani na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Ponuda, bez obzira na način dostavljanja, mora biti primljena u ugovornom organu, na adresi navedenoj u tenderskoj dokumentaciji, do datuma i vremena navedenog u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji. Sve ponude zaprimljene nakon tog vremena su neblagovremene i kao takve, neotvorene će biti vraćene ponuđaču.

Ponude se predaju na protokol ugovornog organa ili putem pošte, na adresu ugovornog organa, u zatvorenoj koverti na kojoj, na prednjoj strani koverta, mora biti navedeno:

JP"ŠPD ZDK" d.o.o. Zavidovići, ul. Alije Izetbegovića broj 25., Zavidovići ponuda u postupku broj 16-2/21 "NE OTVARATI"

Rok za dostavljanje ponuda ističe 07.05.2021. godine u 11,00 sati. Ponude koje su dostavljene po isteku ovog roka će biti vraćene dobavljaču neotvorene.

Javno otvaranje ponuda će se održati 07.05.2021. godine u 12,00 sati, u prostorijama ugovornog organa, adresa, JP "ŠPD ZDK" d.o.o. Zavidovići, ul. Alije Izetbegovića broj 25., Zavidovići. Ponuđači ili njihovi predstavnici mogu prisustvovati otvaranju ponuda. Informacije koje se iskažu u toku javnog otvaranja ponuda će se dostaviti svim ponuđačima koji su u roku dostavili ponude.

4. Uvezivanje i numerisanje ponude

Ponuda se piše neizbrisivom tintom. Izrađuje se na način da čini cjelinu. Ako zbog obima ili drugih objektivnih okolnosti ponuda ne može biti izrađena na način da čini cjelinu, onda se izrađuje u dva ili više dijelova.

Ponuda se **čvrsto uvezuje** na način da se onemogućuje naknadno vađenje ili umetanje listova. Ako je ponuda izrađena u dva ili više dijelova, svaki dio se čvrsto uvezuje na način da se onemogućuje naknadno vađenje ili umetanje listova.

Stranice ponude se označavaju brojem na način da je vidljiv redni broj stranice. Kada je ponuda izrađena od više dijelova, stranice se označavaju na način da svaki slijedeći dio započinje rednim brojem kojim se nastavlja redni broj stranice kojim završava prethodni dio. Garancija kao dio ponude se ne numeriše. Ako sadrži

štampanu literaturu, brošure, kataloge koji imaju originalno numerisane brojeve, onda se ti dijelovi ponude ne numerišu dodatno.

Ponuda neće biti odbačena ukoliko su listovi ponude numerisani na način da je obezbjeđen kontinuitet numerisanja, te će se smatrati manjim odstupanjem koje ne mijenja, niti se bitno udaljava od karakteristika, uslova i drugih zahtjeva utvrđenih u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji.

Ponuđači mogu dostaviti ponudu za jedan lot, za više lotova ili za sve lotove. Ponuđač koji aplicira na više lotova dovoljno je da tražene kvalifikacione isprave i dokaze dostavi u jednom primjerku u jednoj koverti sa popunjenim obrascem za ponudu i obrascem za cijenu ponude za lotove na koje aplicira. Ugovorni organ u predmetu ove nabavke ne dozvoljava dostavljanje alternativnih ponuda.

5. KRITERIJ DODJELE UGOVORA

9.1 Ugovor se dodjeljuje ponuđaču na osnovu kriterija: **Najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude.**

Ugovor se dodjeljuje ponuđaču koji je ponudio najnižu ukupnu cijenu tehnički zadovoljavajuće ponude. Može biti ponuđena samo jedna cijena i ne može se mijenjati. O cijeni se neće pregovarati. Međutim ako ponuđena cijena i najpovoljnijeg ponuđača bude neprihvatljiva za ugovorni organ postupak će se otkazati.

6. PREFERENCIJALNI TRETMAN DOMAĆEG

Ugovorni organ obavezno primjenjuje preferencijalni tretman domaćeg (preferencijalni tretman cijene) u skladu sa Odlukom Vijeća Ministara BiH o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg.

Preferencijalni tretman cijena će se primjenjivati samo u svrhu poređenja ponuda prilikom ocjene ponuda.

Prilikom obračuna cijena ponuda, u svrhu poređenja ponuda, ugovorni organ će umanjiti cijene domaćih ponuda za preferencijalni faktor u propisanom procentualnom iznosu.

Domaće ponude, u smislu ove odredbe, su ponude koje podnose pravna ili fizička lica sa sjedištem u BiH i koja su registrirana u skladu sa zakonima u BiH i kod kojih je najmanje 50% radne snage za izvršenje ugovora su rezidenti iz Bosne i Hercegovine.

Kao dokaz o uživanju preferencijalnog tretmana domaćeg ponuđač je dužan dostaviti slijedeći dokaz:

-Izjava koja je sastavni dio tenderske dokumentacije u kojoj stoji da je preduzeće koje dostavlja ovu ponudu domaće sa sjedištem u BiH i da najmanje 50% radne snage za izvršenje ugovora su rezidenti iz Bosne i Hercegovine.

Ukoliko ponuđač ne dostavi traženi dokaz o preferencijalnom tretmanu domaćeg njegova ponuda neće biti odbijena ali neće uživati preferencijalni tretman domaćeg.

7. DODATNE INFORMACIJE

Fizičko lice kao ponuđač (uslovi i dokazi)

U slučaju da ponudu dostavlja fizičko lice u smislu odredbe člana 2. stav (1) tačka c) Zakona, u svrhu dokaza u smislu ispunjavanja uslova lične sposobnosti dužan je dostaviti slijedeće dokaze:

potvrda nadležnog opštinskog organa da je registrovan i da obavlja djelatnost za koju je registrovan,

potvrda nadležne poreske uprave da izmiruje doprinose za penziono-invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje za sebe i zaposlene (ukoliko ima zaposlenih u radnom odnosu),

potvrda nadležne poreske uprave da izmiruje sve poreske obaveze kao fizičko lice registrovano za samostalnu djelatnost.

Pored dokaza o ličnoj sposobnosti, dužan je dostaviti sve dokaze u pogledu ekonomsko-finansijske sposobnosti i tehničke i profesionalne sposobnosti, koji se traže u tenderskoj dokumentaciji.

8. POUKA O PRAVNOM LIJEKU

Žalba se izjavljuje Uredu za razmatranje žalbi BiH, putem ugovornog organa, u roku i na način propisan Zakonom o javnim nabavkama BiH..

Za sve što nije predviđeno ovim konkurentskim zahtjevom, primjenjuju se direktno odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH i podzakonskih akata.

DIREKTOR

ID ZA EKŦ POSLOVE

ID ZA TEHNIČKE POSLOVE

ID ZA PRAVNE POSLOVE

Pripremio,
Šibonjić Halid, dipl.pravnik.

Kovač Admir, dipl.ecc.

OBRAZAC ZA PONUDU I - 16-2/21

- Naziv ugovora i broj nabavke: Usluge u šumarstvu – pošumljavanje
- Obavještenje o nabavci objavljeno na portalu AJN
- PRIMA: JP "ŠPD ZDK" d.o.o. Zavidovići, Alije Izetbegovića broj 25.,Zavidovići

DOSTAVIO:

Ime / imena dobavljača	Potpis

KONTAKT LICE (za ovu ponudu)

Ime i prezime	
Adresa	
Telefon	
Faks	
E-mail	

POVJERLJIVE INFORMACIJE AKO IH IMA

Informacija koja je povjerljiva	Brojevi stranica s tim informacijama, u ponudi	Razlozi za povjerljivost tih informacija	Vremenski period u kojem će te informacije biti povjerljive

Prava i obaveze ugovornih strana. Ponuđač na ovom obrascu izjavljuje:

- Pregledali smo i prihvatamo u potpunosti sadržaj tenderske dokumentacije. Ovom izjavom prihvatamo njene odredbe u cijelosti, bez ikakvih rezervi ili ograničenja.
- Ponuđač izjavljuje da za njega **ne postoje smetnje** za učestvovanje u postupku javne nabavke u smislu odredbi Zakona o javnim nabavkama,
- Ponuđač izjavljuje da nije nudio mito niti učestvovao u bilo kakvim radnjama koje za cilj imaju korupciju u predmetnoj javnoj nabavci.
- Ponuđač izjavljuje da njegova ponuda **važi 90** dana od dana dostavljanja ponude,
- Ponuđač se obavezuje da neće mijenjati cijenu za vrijeme trajanja ugovora,
- Ponuđač daje svoju saglasnost da mu Ugovorni organ ŠPD-ZDK d.o.o. Zavidovići, za slučaj potpunog ili djelimičnog neispunjenja ugovorenih obaveza, prilikom plaćanja obustavlja dio finansijskih sredstava u iznosu od **5%** svakog računa, na ime garancije u svrhu osiguranja uspješne realizacije cijelog ugovora, koja će poslužiti za pokrivanje šteta i troškova koje ugovorni organ može imati ukoliko izabrani ponuđač prekrši ugovor o predmetnoj nabavci a ta obustavljena novčana sredstva od 5% će Ugovorni organ isplatiti Ponuđaču u roku od 15 dana nakon uspješne realizacije ugovora. Pokriće iz ove retencije ne oslobađa dobavljača odgovornosti sve do namirenja stvarne štete.
- Ponuđač se obavezuje da će, ukoliko bude izabran za najpovoljnijeg ponuđača pri realizaciji zaključenog ugovora izvršiti sve poslove po minimalnoj **dinamici** koja je predviđena planom šumsko uzgojnih radova za svaku poslovnu jedinicu. Ugovor se primjenjuje do isteka vrijednosti a najkasnije do kraja kalendarske 2021. godine.
- Ugovor će se smatrati uredno izvršenim ako se u toku realizacije istog ispuni 70% vrijednosti ugovora.
- Ponuđač je saglasan da je rok plaćanja po ovom ugovoru **60 dana** od dana ispostavljanja situacije. Situiranje će se vršiti prema podacima o izvršenim mjesečnim uslugama koje su; primljene, potpisane i ovjerene od ovlaštene osobe Naručioca radova.

Potpis i pečat ponuđača: _____

OBRAZAC
IZJAVE O OBAVEZNOJ PRIMJENI PREFERENCIJALNOG TRETMANA
DOMAĆEG

Naziv ponuđača: _____

Adresa ponuđača: _____

ID broj ponuđača: _____

Kao ponuđač u postupku javne nabavke Usluge u šumarstvu – pošumljavanje broj 16-2/21 za potrebe JP ŠPD ZDK d.o.o. Zavidovići, a u skladu sa Odlukom Vijeća Ministara BiH o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg. godine, prema zahtjevu iz tenderske dokumentacije

IZJAVLJUJEMO

Da je privredni subjekt koji dostavlja ovu ponudu domaći sa sjedištem u BiH i da najmanje 50% radne snage za izvršenje ugovora rezidenti iz Bosne i Hercegovine, te stoga naša ponuda potpada pod odredbe o preferencijalnom tretmanu domaćeg.

Potpis i pečat ponuđača _____

OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE 16-2-21**OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE - PJ "ŠUMARIJA" OLOVO
Priprema terena za pošumljavanje, pošumljavanje i popunjavanje - RJ SOLUN**

LOT 1

FAZE RADA		POVRŠINA	CIJENA BEZ PDV-a	VRIJEDNOST BEZ PDV-a
		ha		
1	Priprema terena za vještačko pošumljavanje	3,30	468,79	1.547,00
2	Pošumljavanje sadnjom sadnica	3,30	1.125,09	3.712,80
3	Popunjavanje kultura	0,70	1.060,80	742,56
UKUPNO ha		7,30	UKUPNO KM BEZ PDV	6.002,36
POPUST				
UKUPNO KM BEZ PDV SA POPUSTOM				
UKUPNO KM SA PDV				

Potpis i pečat ponuđača:

OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE 16-2-21**OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE - PJ "ŠUMARIJA" VAREŠ
Priprema terena za pošumljavanje i pošumljavanje**

LOT 2

FAZE RADA		POVRŠINA	CIJENA BEZ PDV-a	VRIJEDNOST BEZ PDV-a
		ha		
1	Priprema terena za vještačko pošumljavanje	3,30	464,10	1.531,53
2	Pošumljavanje sadnjom sadnica	4,30	1.106,28	4.757,03
UKUPNO ha		7,60	UKUPNO KM BEZ PDV	6.288,56
POPUST				
UKUPNO KM BEZ PDV SA POPUSTOM				
UKUPNO KM SA PDV				

Potpis i pečat ponuđača:

OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE 16-2-21**OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE - PJ "ŠUMARIJA" VISOKO
Podsijavanje sjemenom jele**

LOT 3

FAZE RADA		POVRŠINA	CIJENA BEZ PDV-a	VRIJEDNOST BEZ PDV-a
		ha		
1	Podsijavanje sjemenom jele	18,00	309,40	5.569,20
UKUPNO ha		18,00	UKUPNO KM BEZ PDV	5.569,20
POPUST				
UKUPNO KM BEZ PDV SA POPUSTOM				
UKUPNO KM SA PDV				

Potpis i pečat ponuđača:

OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE 16-2-21

**OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE - PJ "ŠUMARIJA" KAKANJ
Pošumljavanje**

LOT 4

FAZE RADA		POVRŠINA	CIJENA BEZ PDV-a	VRIJEDNOST BEZ PDV-a
		ha		
1	Pošumljavanje sadnjom sadnica	4,77	1.089,71	5.197,92
UKUPNO ha		4,77	UKUPNO KM BEZ PDV	5.197,92
POPUST				
UKUPNO KM BEZ PDV SA POPUSTOM				
UKUPNO KM SA PDV				

Potpis i pečat ponuđača:

OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE 16-2-21**OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE - PJ "ŠUMARIJA" MAGLAJ
Priprema terena za pošumljavanje i pošumljavanje**

LOT 5

FAZE RADA		POVRŠINA	CIJENA BEZ PDV-a	VRIJEDNOST BEZ PDV-a
		ha		
1	Priprema terena za vještačko pošumljavanje	2,00	464,10	928,20
2	Pošumljavanje sadnjom sadnica	3,00	1.014,52	3.043,57
UKUPNO ha		5,00	UKUPNO KM BEZ PDV	3.971,77
POPUST				
UKUPNO KM BEZ PDV SA POPUSTOM				
UKUPNO KM SA PDV				

Potpis i pečat ponuđača:

OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE 16-21**OBRAZAC ZA CIJENU PONUDE - PJ "ŠUMARIJA" TEŠANJ
Priprema terena za pošumljavanje i pošumljavanje**

LOT 6

FAZE RADA		POVRŠINA	CIJENA BEZ PDV-a	VRIJEDNOST BEZ PDV-a
		ha		
1	Priprema terena za vještačko pošumljavanje	1,96	928,20	1.819,27
2	Pošumljavanje sadnjom sadnica	1,96	376,43	737,81
UKUPNO ha		3,92	UKUPNO KM BEZ PDV	2.557,08
POPUST				
UKUPNO KM BEZ PDV SA POPUSTOM				
UKUPNO KM SA PDV				

Potpis i pečat ponuđača:

Izjava o ispunjenosti uslova iz člana **45. stav (1)** tačkaka od a) do d) Zakona o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 39/14)

Ja, niže potpisani _____, sa ličnom kartom broj: _____ izdatom od _____, u svojstvu predstavnika privrednog društva ili obrta ili srodne djelatnosti _____ ID broj: _____, čije sjedište se nalazi u Općini _____ na adresi _____, kao ponuđač u postupku javne nabavke broj _____/_____, a kojeg provodi ugovorni organ JP ŠPD-ZDK d.o.o. Zavidovići, za koje je objavljeno obavještenje o javnoj nabavci na portalu AJN u skladu sa članom 45. stav (1) i (4) pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću

IZJAVLJUJEM

ponuđač _____ u navedenom postupku javne nabavke, kojeg predstavljam, nije :

- a. Pravosnažnom sudskom presudom u krivičnom postupku osuđen za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, prevare ili pranja novca u skladu s važećim propisima u BiH ili zemlji u kojoj je registrovan;
- b. Pod stečajem ili je predmetom stečajnog postupka ili je pak predmetom postupka likvidacije ;
- c. Propustio ispuniti obaveze u vezi s plaćanjem doprinosa penzionog, invalidskog i zdravstvenog osiguranja u skladu sa važećim propisima u BiH ili zemlji u kojoj je registrovan;
- d. Propustio ispuniti obavezu u vezi s plaćanjem direktnih i indirektnih poreza u skladu s važećim propisima u BiH ili zemlji u kojoj je registrovan.

U navedenom smislu sam upoznat sa obavezom ponuđača da u slučaju dodjele ugovora dostavi dokumente iz člana 45. stav (2) tačke a) do d) na zahtjev ugovornog organa i u roku kojeg odredi ugovorni organ shodno članu 72. stav (3) tačka a).

Nadalje izjavljujem da sam svjestan da krivotvorenje službene isprave, odnosno upotreba neistinite službene ili poslovne isprave, knjige ili spisa u službi ili poslovanju kao da su istiniti, predstavlja kazneno djelo predviđeno Kaznenim zakonima u BiH, te da davanje netačnih podataka u dokumentima kojima se dokazuje lična sposobnost iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama predstavlja prekršaj za koji su predviđene novčane kazne od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM za ponuđača (pravno lice) i od 200,00 KM do 2.000,00 KM za odgovorno lice ponuđača.

Također izjavljujem da sam svjestan da ugovorni organ koji provodi navedeni postupak javne nabavke shodno članu 45. stav (6) Zakona o javnim nabavkama BiH u slučaju sumnje u tačnost podataka datih putem ove izjave zadržava pravo provjere tačnosti iznesenih informacija kod nadležnog organa.

Izjavu dao :

Mjesto i datum davanja izjave :

Potpis i pečat nadležnog organa

Izjava o ispunjenosti uslova iz člana 52. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“ broj 39/14)

Ja, niže potpisani _____, sa ličnom kartom broj: _____ izdatom od _____, u svojstvu predstavnika privrednog društva ili obrta ili srodne djelatnosti _____ ID broj: _____,

čije sjediste se nalazi u Općini _____ na adresi _____, kao ponuđač u postupku javne nabavke broj _____/_____, a kojeg provodi ugovorni organ JP ŠPD-ZDK d.o.o. Zavidovići, za koje je objavljeno obavještenje o javnoj nabavci na portalu AJN, a u skladu sa članom 50. tačke c), d), e) i g) pod punom materijalnom i kaznenom odgovornošću:

IZJAVLJUJEM

1. Nisam ponudio mito ni jednom licu uključenom u proces javne nabavke, u bilo kojoj fazi procesa javne nabavke.
2. Nisam dao, niti obećao dar, ili neku drugu povlasticu službenom ili odgovornom licu u ugovornom organu, uključujući i strano službeno lice ili međunarodnog službenika, u cilju obavljanja u okviru službene ovlasti, radnje koje ne bi trebalo da izvrši, ili se suzdržava od vršenja djela koje treba izvršiti on, ili neko ko posreduje pri takvom podmićivanju službenog ili odgovornog lica.
3. Nisam dao ili obećao dar ili neku drugu povlasticu službenom ili odgovornom licu u ugovornom organu uključujući i strano službeno lice ili međunarodnog službenika, u cilju da obavi u okviru svoje službene ovlasti, radnje koje bi trebalo da obavlja, ili se suzdržava od obavljanja radnji, koje ne treba izvršiti.
4. Nisam bio uključen u bilo kakve aktivnosti koje za cilj imaju korupciju u javnim nabavkama.
5. Nisam sudjelovao u bilo kakvoj radnji koja je za cilj imala korupciju u toku postupka javne nabavke.

Davanjem ove izjave, svjestan sam kaznene odgovornosti predviđene za kaznena djela primanja i davanja mita i kaznena djela protiv službene i druge odgovornosti i dužnosti utvrđene u Kaznenim zakonima Bosne i Hercegovine.

Izjavu dao :

Mjesto i datum davanja izjave :

Potpis i pečat nadležnog organa

TEHNIČKI OPIS PREDMETA UGOVORA (prilog ugovoru)

Posebne napomene koje su sastavni dio ugovora o nabavci šumsko-uzgojnih usluga za potrebe JP ŠPD ZDK d.o.o. Zavidovići za 2021. godinu:

- Sve šumsko-uzgojne usluge trebaju biti izvršene u 2021. godini, jer su sastavni dio godišnjih planova šumsko-uzgojnih radova za 2021. godinu.
- Šumsko-uzgojni radovi će se izvršavati prema dinamičkim planovima koje dva puta godišnje izrađuju poslovne jedinice-šumarije. Izvođač radova se mora pridržavati planirane dinamike izvođenja radova, osim u slučajevima ekstremnih vremenskih prilika kada se po zahtjevu šumarije obustavljaju radovi, koji se nastavljaju odmah po stvaranju uslova za njihovo izvođenje. Sastavni dio ugovora je dinamički plan šumsko-uzgojnih radova za prvi dio godine. Na osnovu realizovanih radova iz prvog dijela godine uradiće se dinamički plan za drugi dio godine.
- Za sve planirane i ugovorene šumsko-uzgojne radove trebaju biti urađeni projekti, a njihovom izvršenju se ne smije pristupiti bez urađene projektne dokumentacije.
- Prilikom uvođenja izvođača usluga u objekat rada zapisnički se konstatuje stvarno stanje na terenu, koje može da se razlikuje od planskih pokazatelja, gdje se konstatuju sve činjenice: faza rada, površina koja će se raditi, broj sadnica za okopavanje-redukovana površina itd. Zapisnik sačinjavaju i potpisuju realizator projekta i predstavnik izvođača radova. Zapisnik se radi u dva primjerka, po jedan za šumariju i za izvođača radova. Zapisnikom će se spriječiti svi mogući nesporazumi koji mogu nastati prilikom izvođenja radova i potpisivanja završne situacije. Izvođač radova treba pismenim putem dostaviti ime svog predstavnika za svaku poslovnu jedinicu –šumariju, odnosno za radnu jedinicu.
- Za pojedine faze rada dostavljamo slijedeće upute i pojašnjenja:
Faza „pošumljavanje“ podrazumijeva sadnju propisanog broja sadnica po 1 ha (što je definisano planovima šumsko uzgojnih radova, a propisano šumsko-gospodarskim osnovama), a što će biti prikazano u dinamičkim planovima šumsko-uzgojnih radova za svaki objekat rada posebno. Ova faza pored sadnje sadnica obuhvata i slijedeće poslove: trapljenje klasičnih sadnica (sadnice slobodnog korjenovog sistema), prijenos klasičnih sadnica od glavnog trapa do objekta rada i prijenos kontejnerskih sadnica („nisula rol“ i ostali kontejneri) od kamionskog puta do objekta rada.

Faza „popunjavanje“ podrazumijeva sadnju sadnica (po zapisniku kolaudacije) na cijeloj ranije pošumljenoj površini. U planu je prikazana redukovana površina utvrđena prema broju potrebnih sadnica za popunjavanje. Ova faza pored sadnje sadnica obuhvata i slijedeće poslove: trapljenje klasičnih sadnica (sadnice slobodnog korjenovog sistema) , prijenos klasičnih sadnica od glavnog trapa do objekta rada i prijenos kontejnerskih sadnica („nisula rol“ i ostali kontejneri) od kamionskog puta do objekta rada.

Faza „podsijavanje“ je pošumljavanje sjetvom sjemena jele u količini od 10-15 kg /ha.

Faza „okopavanje sadnica“ – obim radova za ovu fazu je prikazan preko površine na kojoj će se vršiti okopavanje sadnica, a ne preko broja sadnica za okopavanje. Planirana površina za rad će se redukovati prema broju okopanih (primljenih) sadnica, odnosno u zavisnosti od stvarnog stanja na terenu, a redukcija površine se sa izvođačem zapisnički definiše prije izvršenja radova.

Faza „okopavanja sa otklanjanjem trave i korova“ – obim radova za ovu fazu je prikazan preko površine na kojoj će se vršiti okopavanje sa otklanjanjem trave i korova sadnica, a ne preko broja sadnica za okopavanje. Planirana površina za rad će se redukovati prema broju okopanih (primljenih) sadnica, odnosno u zavisnosti od stvarnog stanja na terenu. Redukcija površine se sa izvođačem radova zapisnički definiše prije izvršenja radova.

Faza „čišćenje kulture- otklanjanje trave i korova“ – moguća je redukcija planirane površine u zavisnosti od stvarnog stanja, a redukcija površine se sa izvođačem definiše prije izvršenja radova, odnosno ukaže se izvođaču na dio površine koji ne treba raditi.

Faza „priprema terena za pošumljavanje“ – moguća je redukcija planirane površine u zavisnosti od stvarnog stanja na terenu. Redukcija površine se sa izvođačem definiše prije izvršenja radova, odnosno ukaže se izvođaču na dio površine koji ne treba raditi.

Faza „priprema terena za podsijavanje“ – kako se podsijavanje radi na nezakorovljenom i umjereno zakorovljenom terenu ova faza podrazumijeva poslove uklanjanja prisutne korovske vegetacije i uklanjanje/slaganje grana, sa ciljem oslobađanja što veće površine za podsijavanje. Redukcija površine se sa izvođačem definiše prije izvršenja radova, odnosno ukaže se izvođaču na dio površine koji ne treba raditi.

- Prevoz sadnica do glavnog trapa na terenu će obezbijediti JP ŠPD ZDK d.o.o. Zavidovići. Izvođač radova je u obavezi izvršiti trapljenje sadnica slobodnog korjenovog sistema i transport sadnica od glavnog trapa do mjesta sadnje (objekta rada) kao i prijenos sadnica obloženog korijenskog sistema (kontejneri plastični i „nisula“) od kamionskog puta do objekta rada.
- U opravdanom slučaju nemogućnosti obezbjeđenja sadnog materijala i sjemena jele planirani radovi pošumljavanja, popunjavanja i podsijavanja se neće izvršiti. Opravdani razlozi su nemogućnost nabavke potrebnih sadnica na tržištu BiH, kao i izostanak uroda sjemena jele.
- Za izvršene šumsko-uzgojne radove po objektima i fazama rada se izrađuju posebne situacije, u kojima se utvrđuje obim, kvalitet i vrijednost izvršenih radova. Situacije trebaju biti usaglašene i potpisane od strane izvođača radova i odgovornih lica u šumarijama (realizator projekta i rukovodilac PJ-e), a rade se u tri originalna primjerka. Primjerak obrasca situacije se nalazi u prilogu.
- Prilog ugovoru je i Opis izvršenja pojedinih faza šumsko-uzgojnih radova.

OPIS IZVRŠENJA POJEDINIH FAZA ŠUMSKO-UZGOJNIH RADA

1. Priprema terena

1.1. Priprema terena za pošumljavanje

Priprema terena za sadnju sadnica u rupe

Prije radova pošumljavanja na nekim objektima će se izvršiti pripremne radnje koje se ogledaju u pripremi terena za pošumljavanje. Za uklanjanje drvenaste vegetacije koristiti će se motorna pila, a za uklanjanje izbojaka iz panjeva, te grmastih vrsta koristiti će se sjekire i kosjeri. Površine koje su obrasle sa paprati će se sanirati jednostavnim odsjecanjem kosjerom, vađenjem krampom, trnokopom ili čupanjem rizoma.

Nakon uklanjanja vegetacije pristupiće se sakupljanju ostataka, **te slaganje istih u redove sa razmakom koji neće smetati izvođenju faze pošumljavanja – sadnji sadnica**. Krajnji cilj ovih radova je uklanjanjem vegetacije i slaganjem u redove osigurati dovoljno prostora za sadnju novih sadnica. Ostatke vegetacije nastale pripremom terena slagati u pruge okomito na smijer izohipsi. Koristi koje daju ostaci na površini pošumljavanja su očigledne: štetni utjecaji vremenskih nepogoda bivaju umanjeni, zemljište je zaštićeno od isušivanja, štetnog utjecaja grada i erozije, razvoj korovske vegetacije je usporen.

Potrebno je obratiti pažnju da se prilikom vršenja pripreme terena za pošumljavanje ostavi podmladak vrsta generativnog porijekla na mjestima gdje se on od prirode pojavio.

Kopanje –izrada „bankova“ na strmim terenima i plitkim zemljištima

Za pošumljavanje 3.000 kom.sadnica po hektaru potrebno je izraditi 1.200 metara bankova.

Za pošumljavanje 2.500 kom.sadnica po hektaru potrebno je izraditi 1.000 metara bankova.

Dužina bankova zavisi od uslova na terenu, a u praksi iznosi uglavnom 3, 5 ili 7 metara.

Širina bankova mora biti 60 cm, a visina 40 cm.

Bankovi se rade sa „kontra „ nagibom u odnosu na teren. Teren se prekopava, formitiraju se terase navedenih dimenzija, kamenje se vadi i slaže se na kraju bankova da se isti stabilizuju.

1.2. Priprema terena za podsijavanje

Kod previše zakorovljenih površina na staništu bukve i jele ne treba primjenjivati podsijavanje sjemenom jele, a obnovu ovog dijela sastojine izvršiti kvalitetnim sadnicama jele. Ako je teren umjereno zakorovljen potrebno je pripremiti-osloboditi zemljište da bi se moglo nesmetano izvršiti podsijavanje sjemenom jele.

Kako se podsijavanje radi na nezakorovljenom i slabo zakorovljenom terenu ova faza podrazumijeva poslove čišćenja površine mehaničkim uklanjanjem prisutne korovske vegetacije, da bi se sjetva sjemena jele mogle nesmetano obaviti.

1.3.Priprema terena za prirodno podmlađivanje/naplođavanje

Priprema terena za prirodno podmlađivanje podrazumijeva sasijecanje i slaganje zaostalog granja, uklanjanje korovske vegetacije i razrahljivanje zemljišta. Od alata koristi se. motorne pile, trnokopi, srpovi i motike.

2. Pošumljavanje sadnjom sadnica i sjetvom sjemena

Pošumljavanje sadnjom sadnica

Sadnja sadnica u rupe

Pod pošumljavanjem klasičnim sadnicama svih vrsta podrazumijevaju se slijedeći poslovi: tarapljenje sadnica, prijenos sadnica od glavnog trapa do objekta rada, kopanje rupa i sadnja sadnica po propisanim pravilima.

Pošumljavanje sadnica obloženog korijenovog sistema (kontejneri od tvrde plastike, „nisula“ kontejneri) podrazumijeva i prijenos kontejnerskih sadnica (nissula) od kamionskog puta do objekta rada.

Nakon što je teren pripremljen za sadnju, na površinu za pošumljavanje je potrebno iz rasadnika donijeti predviđene sadnice za pošumljavanje. Manipulaciju sadnog materijala obavljati pažljivo. Sadni materijal iz rasadnika do mjesta sadnje transportovati samo vozilima sa ceradom, a poslije svakih dva sata vožnje sadni materijal prskati vodom. Pri istovaru iz vozila voditi računa da korijenov sistem ne bude izložen suncu direktno ili što je moguće kraći vremenski period.

Od trapa do objekta i na objektu rada prilikom sadnje sadnice golog korijenovog sistema nositi/držati u adekvatnim posudama sa blatnom smjesom koja će spriječiti isušivanje korijenovog sistema. **Strogo se zabranjuje manipulacija sadnicama golog korjenovog sistema bez zaštite.**

Takođe, napominjemo da sadnice obloženog korijenovog sistema („nisula“) prije sadnje treba zaliti ili ako duži vremenski period stoje na objektu rada treba ih povremeno zalijevati tokom dužeg vremenskog perioda.

Trapljenje se obavlja što bliže do površine gdje se osniva kultura, na hladovitom, studenom mjestu, gdje se iskopa jama/rov, te se razvežu, razvrstaju po vrstama i koso se polože u rastresito i vlažno zemljište. Sloj zemlje na korijenovom sistemu mora biti dovoljne debljine da ne dođe do isušivanja istog.

Nakon izvršenih pripremnih radova pristupiće se fazi pošumljavanja. Sadnja sadnica obavljaće se upotrebom kvalitetnog sadnog materijala iz registrovanih rasadnika, a vrsta i starost sadnica je određena prema ekološko – proizvodnim karakteristikama staništa.

Prvi redovi biljaka na pošumljavanoj površini biti će posađeni pomoću konopca za sadnju, te će radnici, prema unutrašnjosti zasada voditi računa o pravilnom razmaku sadnje. Od pravilnog razmaka može se odstupiti u slučaju pošumljavanja rubnih dijelova, zaobilaska prepreka, te ako se koriste prednosti pojedinih mikrolokacija (npr humusom bogata mjesta).

Postupak pri sadnji je sljedeći: Prvo se motikom odstrani vegetacijski pokrov zemljišta, a na tvrdom i kamenitom tlu poželjno je koristiti i krampu. Nakon toga pristupa se kopanje okruglih rupa, dovoljno dubokih i širokih da odgovaraju veličini korjenovog sistema. Pri kopanju rupa radnici će se služiti trnokopima, **a kopat će rupe dimenzija koje odgovaraju uzrastu sadnica i veličini korijenovog sistema.**

Prilikom sadnje potrebno je voditi računa da se kod sadnica sa slobodnim korjenovim sistemom prstima rastave žile, a da se izvađena i isitnjena zemlja iz rupe stavlja između njih. Izvađena zemlja se stavlja neposredno sa jedne strane rupe, te se brežuljkasto naslaže, a ne naokolo razbaca. Pri kopanju rupa potrebno je odvojiti gornju plodnu zemlju, te je nakon postavljanja biljke vratiti na žile. Sadnica je kvalitetno zasađena ako se samo jačim potezanjem može isčupati.

Sadnja sadnica na “bankove”

Prije sadnje sadnica potrebno je iskopati i pripremiti “bankove”, odnosno terase dužine 3, 5, ili 7 metara (zavisno od uslova terena), širine 60 cm i visine 40 cm.

Sadnja na “bankovima” se vrši “pod mač” i sa razmakom između sadnica od 40 cm.

2.2. Pošumljavanje sjetvom sjemena jele -podsijavanje

Podsijavanje sjemenom jele se sastoji od tri faze: skidanje listinca i rahljenje-prekopavanje terena, ručna sjetva sjemena na pripremljenoj površini, nakon sjetve vraćanje listinca i zemlje –pokriavanje sjemena. Poželjno bi bilo da je zemlja vlažna ili da se sjetva vrši u periodu kišnog vremena.

- Zemljište treba obraditi da bi se podsijanom sjemenu stvorili povoljni uslovi za klijanje i razvoj korjenovog sistema. Sredina u kojoj se odvija proces klijanja treba da ima dovoljnu vlažnost, povoljnu temperature i obezbjeđen pristup potrebnih količina vazduha. Da bi korjenčić dopro do mineralnog sloja zemljišta, potrebno je da se ukloni šumska stelja i vegetacijski pokrov na zemljištu. Živi pokrov, zemljište od mahovina i kiselih trava zajedno sa kiselim humusom valja djelimično ili posve ukloniti i zemljište dovesti u takvo fizikalno stanje, da poprimi mrvičastu strukturu, da postane prozračno, toplo i vlažno, te da time bude u njemu omogućeno djelovanje mikroorganizama. Zemljišta loših fizikalnih svojstava (zbijena i tvrda) moraju se razrahliti. Obrada zemljišta se vrši ručno, motičicom, grabljama, trnokopom.
- Podsijavanje je pošumljavanje sjetvom sjemena jele u količini od 10-15 kg /ha. Sjetvu sjemena obavljati ručno i nastojati da bude jednolična na cijeloj pripremljenoj površini. Manipulaciju sjemenskog materijala obavljati pažljivo.
- Nakon sjetve sjemena, listinac i zemlju ponovo nagnuti i prekriti sjeme kako bi se ostvario što bolji kontakt sa tlom, imitirajući na taj način prirodno podmlađivanje u što većoj mjeri.

3. Njega kultura u ranoj fazi razvoja

3.1. Popunjavanje kulture

Popunjavanje kulture podrazumijeva sadnju sadnica (po zapisniku kolaudacije) na cijeloj ranije pošumljenoj površini. U planu je prikazana redukovana površina utvrđena prema broju potrebnih sadnica za popunjavanje. Sadržna sadnica se vrši na isti način kao i kod pošumljavanja (u rupe i na „bankove“).

3.2. Okopavanje sadnica

Ova faza rada se primjenjuje na terenima koji nisu podložni zakorovljavanju.

U cilju postizanja pravilnog rasta i razvoja mladih biljaka izvršit će se okopavanje sadnica u prvoj godini nakon sadnje. Okopavanje se će se vršiti prevrtanjem površinskog sloja zemljišta na dubini 5 cm u radijusu 50 cm ($r = 50$ cm) oko svake primljene sadnice. Istovremeno, ispravljaće se mlade biljke polegle od djelovanja snijega i vjetra.

Ova faza rada se radi u mjesecu aprilu, a najkasnije u maju.

Okopavanjem se intenzivira priliv veće količine vlage u zemljištu, kao i njegova prozraaka, što ima za rezultat jači prirast same biljke. Okopavanjem oko mladih sadnica stvoriti će se zaštitna površina na kojoj nema konkurentske korovske vegetacije, koja s obzirom na svoju prilagodljivost i jak vitalitet, od zemljišta uzima najveću količinu vlage i hranjivih materija, te time spriječava optimalno i normalno snadbijevanje mladih sadnica hranjivim materijama i vodom.

Mjere njege se provode u cilju uklanjanja konkurentske korovske vegetacije mehaničkim putem uz primjenu adekvatnog ručnog alata.

3.3. Okopavanje sadnica sa otklanjanjem trave i korova

Ova faza rada se primjenjuje na terenima koji su podložni zakorovljavanju, u prvoj i drugoj godini nakon sadnje u proljeće (maj, juni). Nezavisno od toga u kojoj je sezoni izvršeno pošumljavanje, ova faza se može primijeniti u prvoj i drugoj godini nakon sadnje.

Zemljišna vegetacija, koja se razvija na zemljištu na kojem smo osnovali zasad, u nekim slučajevima igra povoljnu ulogu, ali njeno prisustvo uglavnom se nepovoljno odražava na opskrbu posađenih biljaka vodom i hranjivim materijama. Nisko rastinje (vrjese, paprat i dr), izbojci lišćara, te ostala prizemna vegetacija, brže raste i vitalnije je od novoposađenih sadnica i oduzima im svjetlo, vlagu i hranjive materije. Ova faza rada se izvodi u mjesecu maju i junu.

Okopavanje će se vršiti prevrtanjem površinskog sloja zemljišta na dubini 5 cm u radijusu 50 cm ($r = 50$ cm) oko svake primljene (zdrave i vitalne) sadnice. Nakon okopavanja, u prečniku od 80 cm do 100 cm ($r = 80 - 100$ cm) oko sadnice izvršit će se potpuno otklanjanje korovske vegetacije (trava, paprat, izbojci lišćara).

Ostatke korova (krupniji komadi se prethodno usitne) ostaviti na tretiranoj površini, koji će tlo štititi od pojačane evaporacije, a njihovim razlaganjem zemljište će se obogatiti sa humusom.

3.4. Čišćenje - otklanjanje trave i korova

Ova faza rada se primjenjuje na terenima koji su podložni zakorovljavanju, u prvoj i drugoj godini nakon sadnje (avgust, septembar, oktobar). Ako je pošumljavanje izvršeno u proljeće, ova faza se može primijeniti odmah u ljeto i jesen iste godine, kao i iduće godine. Takođe, ako je pošumljavanje izvršeno u jesen, ova faza rada se može primijeniti prve i druge godine nakon sadnje.

Korovska vegetacija, koja se razvija na zemljištu na kojem smo osnovali zasad, u nekim slučajevima igra povoljnu ulogu, ali njeno prisustvo uglavnom se nepovoljno odražava na opskrbu posađenih biljaka vodom i hranjivim materijama. Nisko rastinje (vrijes, paprat i dr), izbojci lišćara, te prizemna vegetacija, brže raste i vitalnije je od novoposađenih sadnica i oduzima im svjetlo, vlagu i hranjive materije. Ova faza rada se izvodi u avgustu, septembru i oktobru.

Paprat, izbojci lišćara i ostale korovke vrste će se uklanjati na cijeloj tretiranoj površini, **sasijecanjem stabljika što niže pri zemlji**, kako bi se mlade sadnice zaštitile od negativnog uticaja snijega. Naročita pažnja posvetiće se uklanjanju paprati (bujadi) koja u velikoj mjeri ometa normalan rast sadnica. To će se vršiti čupanjem rizoma ili jednostavno izrezivanjem, korištenjem kosjera i kosa. Radi pojačanog priliva svjetlosti, često na površini se pojavljuje kupina kao opasan konkurent podignutoj kulturi, te ju je potrebno uklanjati odsjecanjem makazama ili kosjerom. Zbog novonastalih uslova (priliv svjetla) česta je pojava pionirskih vrsta mekih lišćara (iva, breza, jasika), koje će se u toku tretmana sasjeci na panj. Ostatke korova (krupniji komadi se prethodno usitne) ostaviti na tretiranoj površini, koji će tlo štiti od pojačane evaporacije, a njihovim razlaganjem zemljište će se obogatiti sa humusom.

4. Njega starijih kultura

4.1. Čišćenje kultura od šiblja, izbojaka i nepoželjnih vrsta u redovnom tretmanu njege

Njega kultura je planirana samo u kulturama ispod taksacione granice. Čišćenje starijih kultura u redovnom tretmanu njege provodi se kao redovna faza šumsko – uzgojnih radova. U ovoj fazi vršiti će se potpuno uklanjanje svih grmasti i drvenasti vrsta koje nisu predmet njege u postavljenom tehničkom cilju gazdovanja za podignutu kulturu. Uklanjati će se grmaste i grmolike vrste koje su se ponovo pojavile nakon zadnjeg tretmana (rodovi *Rubus*, *Rosa*, *Coryllus* i dr.), nepoželjne vrste – stalca mekih lišćara (breza, jasika, iva i dr.), te izbojci iz panjeva i žila lišćara, koji zagušuju i ometaju normalan rast i razvoj podignute kulture. Čišćenje će se obavljati na cijeloj površini kulture, između i oko samih sadnica, radi obezbjeđivanja dovoljne količine svjetlosti, topline i vlage. Od alata, koristiti će se kosjeri, voćarske makaze, ručne pile i sjekire. Prilikom čišćenja kulture poželjno je ostavljati pojedinačna stabla plemenitih lišćara (javor, brijest), voćkarice (divlje trešnje, jabuke, kruške), kao i stalca bukve i hrasta nastala iz sjemena.

Ostaci od čišćenja (krupniji komadi prethodno usitnjeni) ostaviti će se na tretiranoj površini radi zaštite tla od evaporacije, a njihovim razlaganjem zemljište će se obogatiti sa humusom i mineralnim materijama.

4.2. Čišćenje kultura od šiblja, izbojaka i nepoželjnih vrsta u uslovima gdje je propuštena njega kulture u ranoj fazi razvoja

Ova faza rada se obavlja na isti način kao i prethodna, a istom se tretiraju površine koje su intenzivnije zakorovljene zbog propuštene njege u ranoj fazi razvoja kulture.

4.3. Čišćenje od šiblja i nadržata u potpuno zapuštenim kulturama

Čišćenje od šiblja i nadržata u potpuno zapuštenim kulturama provodi se kao faza šumsko-uzgojnih radova. U ovoj fazi vrši se potpuno uklanjanje svih grmasti i grmolikih vrsta koje su se pojavile (rodovi *Rubus*, *Rosa*, *Coryllus* i dr.), nepoželjne vrste stalca mekih lišćara (breza, jasika, iva i dr.), te izbojci iz panjeva i žila lišćara, koji zagušuju i ometaju normalan rast i razvoj podignute kulture. Čišćenje će se obavljati na cijeloj površini kulture radi obezbjeđivanja dovoljne količine svjetlosti, topline i vlage.

Od alata, koriste se kosjeri, jake voćarske makaze, ručne pile i sjekire. Prilikom čišćenja kulture obavezno i poželjno je ostavljati pojedinačna stalca plemenitih lišćara (gorski javor, brijest), voćkarice (divlje trešnje, jabuke, kruške), kao i stalca bukve, hrasta nastala iz sjemena.

Ostaci od čišćenja (krupniji komadi prethodno usitnjeni) ostavit će se na tretiranoj površini radi zaštite tla od evaporacije, a njihovim razlaganjem zemljište će se obogatiti sa humusom i mineralnim materijama.

Uradila: Ćurić Alma, dipl.ing.šum.